

СТАНОВИЩЕ

за присъждане на образователната и научна степен „доктор”
Професионално направление 2.4. Религия и теология

Дисертационен труд на тема:

„ЛИТУРГИЧНИ И МУЗИКОЛОГИЧНИ АСПЕКТИ НА ВЕЛИКОТО СЛАВОСЛОВИЕ В СЛАВЯНСКИТЕ РЪКОПИСИ НА РИЛСКАТА ПЕВЧЕСКА ШКОЛА“

Докторант: Юлиян Агоп Одажиян

Изготвил: доц. д-р Ивелина Николова Николова

Да пишеш върху богословска проблематика, която се разполага в интердисциплинарното поле на две различни, но и дълбоко свързани помежду си, научни области, е откровено предизвикателство. Това предизвикателство поема докт. Юлиян Агоп Одажиян. В своя дисертационен труд той се опитва не само да открие пресечните точки между богословие и музикология, но и да подложи на сериозен анализ обекта, който разглежда – Великото славословие в славянските ръкописи на Рилската певческа школа.

Актуалност на темата. Без съмнение избраната от него тема е актуална, доколкото в българското практическо богословие този сегмент „остава теоретически и практически далеч от ползрението на мнозина български богослови и музиковеди“, а в същото време поставя отговорната задача да бъде разгледан, предвид и друга важна задача: дълг към традициите на българското богословие в един юбилеен 100 годишен период от създаването му, в който всеки богослов по съвест е задължен да прибави своята лепта в неговата съкровищница. Актуалността на изследването се допълва и от недостатъчните съвременни изследвания на един от най-популярните в практическия живот на Църквата, сегмент.

Ценността на дисертационния труд е в специалния акцент, който докт. Юлиан Одажиян полага: да се проучат литургичните и музикологични аспекти на Великото славословие в ръкописите на Рилския манастир, и по-специално – в славянските ръкописи на 20. век“. Тази е и основната цел на съчинението.

Характеристики на дисертационния труд. Като обем и съдържание дисертационният труд решава адекватно и убедително поставените задачи и отговаря на изискванията за дисертационен труд. Той се състои от увод, три глави, заключение, научни приноси, използвана литература и приложения. В него последователно и системно са разгледани основните идеи от темата, предметът и обектът на изследването, включени са задълбочени анализи и обобщения, които допълнително подсилват значението както на разгледаната проблематика, така и на теоретичния анализ. Избраната тема е проблематизирана с ясна методология – от общото към частното, с логически връзки между отделните сегменти. Цялата структура и съдържание на дисертацията следват стриктно поставените цел и задачи, произтичащи от дефинираните обект и предмет.

В теоретичен план логически и последователно са представени основите и основанията за разгръщането на избраната проблематика, с което докторантът показва задълбочена компетентност както по отношение на спецификата на материята, така във връзка с цялостната ѝ интерпретация. Всеки един компонент, анализиран от колежата Одажиян, е разгледан през призмата на дългогодишната му практическа работа в сферата на църковната музика и е умело коментиран и анализиран. По този начин читателят придобива задълбочена представа за обектът на изследването.

Що се отнася до **научните приноси**, то те са категорично ясно формулирани: за първи път се прави подобно проучване в българската богословска литература със съответните анализи и констатации. Не можем да не споменем и факта, че докт. Юлиан Одажиян обхваща в своите анализи 5 бр. Велики славословия на различни гласове. Изключително впечатление прави детайлното интерпретиране на конкретните аспекти и компоненти на Великото славословие, придружени с богословски анализ със съответната специфична богословска терминология. Това отчитам като несъмнен принос, тъй като той успява да центрира своите интерпретации в сферата на интердисциплинарната проблематика, без да се отклонява от същинското богословско направление, в което ги полага.

С приносен характер са приложенията в дисертацията, които подпомагат и улесняват прочита на изследването.

Бих си позволила да отправя към докторанта препоръка, която по-скоро допълва целостта на изследването и в никакъв случай не бива да се взима предвид като недостатък: предвид важността на изследваната тема тя трябва да бъде достъпна текстово за по-широк кръг богослови и заинтересовани лица. Това означава, че в бъдеще колежата Одажиян би могъл да допълни и обогати съдържанието на проблематиката с анализи и терминология, които биха били по-разбираеми и достъпни за читатели неспециалисти в областта на музикологията. Подобен прочит само ще допринесе към ценността на изследването и ще му позволи да отвори своята практическа приложимост. Не бих си спестила и препоръката за по-нататъшно цялостно публикуване на дисертационния труд, поради липсата на такъв вид публикации в България.

В заключение си позволявам да споделя и **личните си впечатления** от докторанта и като колега, с когото заедно работим в катедрата по теология. Тези впечатления са повече от положителни – ентузиазирани богослов, който дълги години сее в полето на практическото богословие, главно в областта на църковното пеене и жъне успехи както в академичната си работа, така и в работата си със студентите.

След всичко, казано дотук, убедено подкрепям присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на Юлиян Агоп Одажиян в ПН 2.4. Религия и теология.

03.02.2025 г.

гр. София

.....

(доц. д-р Ивелина Н. Николова)